

Gromadzenie i udostępnianie danych badawczych w polskich czasopismach o tematyce historycznej

dr Adam Jachimczyk

Uniwersytet Jana Kochanowskiego. Instytut Dziennikarstwa i Informacji

Cyfrowe dane badawcze w humanistyce

- Cyfrowe dane badawcze, m.in.:
 - Dane statystyczne.
 - Zdjęcia, fotografie 3D.
 - Mapy.
 - Teksty źródłowe.
 - Nagrania dźwiękowe, nagrania video.
- Trudno dostępne:
 - Brak tradycji dzielenia się danymi badawczymi w humanistyce.
 - Ograniczenia licencyjne.
 - Rozproszone w bibliotekach cyfrowych, repozytoriach, czasopismach naukowych.
 - Brak możliwości wyszukania danych w systemach informacyjno-wyszukiwawczych.

S. Buddenbohm, N. Cretin, E. Dijk, B. Gaie, M. De Jong, et al. State of the art report on open access publishing of research data in the humanities. [Other] DARIAH. 2016, s. 9, dostęp: <https://halshs.archives-ouvertes.fr/halshs-01357208v2>, 14 XI 2017.

Publikowanie danych badawczych w czasopismach

- Zobligowanie autorów do publikowania danych w zewnętrznych dziedzinowych repozytoriach.
- Publikowanie danych jako tzw. materiału dodatkowego (uzupełniającego) do tekstu głównego, tzw. supplementary materials.
- Specjalne „data journals” – ukierunkowane wyłącznie na publikowanie danych badawczych.

Polskie repozytoria

- *CLARIN-PL* (Common Language Resources & Technology Infrastructure). Konsorcjum 6 jednostek badawczych.
 - Korpus tekstów.
 - Narzędzia do analizy językowej.
- *Kujawsko-Pomorska Biblioteka Cyfrowa* – konsorcjum 16 jednostek.
- *Repozytorium Otwartych Danych RepOD* - Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego, Uniwersytet Warszawski.

Za: *Registry of Research Data Repositories (Re3Data.org)*.

Polskie repozytoria

- *Atlas Fontium* - Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN przy współpracy Pracowni Geoinformacji Historycznej KUL.
 - Publikacja historycznych źródeł związanych z dawną Polską (do 1772 r.)
 - Seria wydawnicza, rezygnacja z wydawania czasopisma.

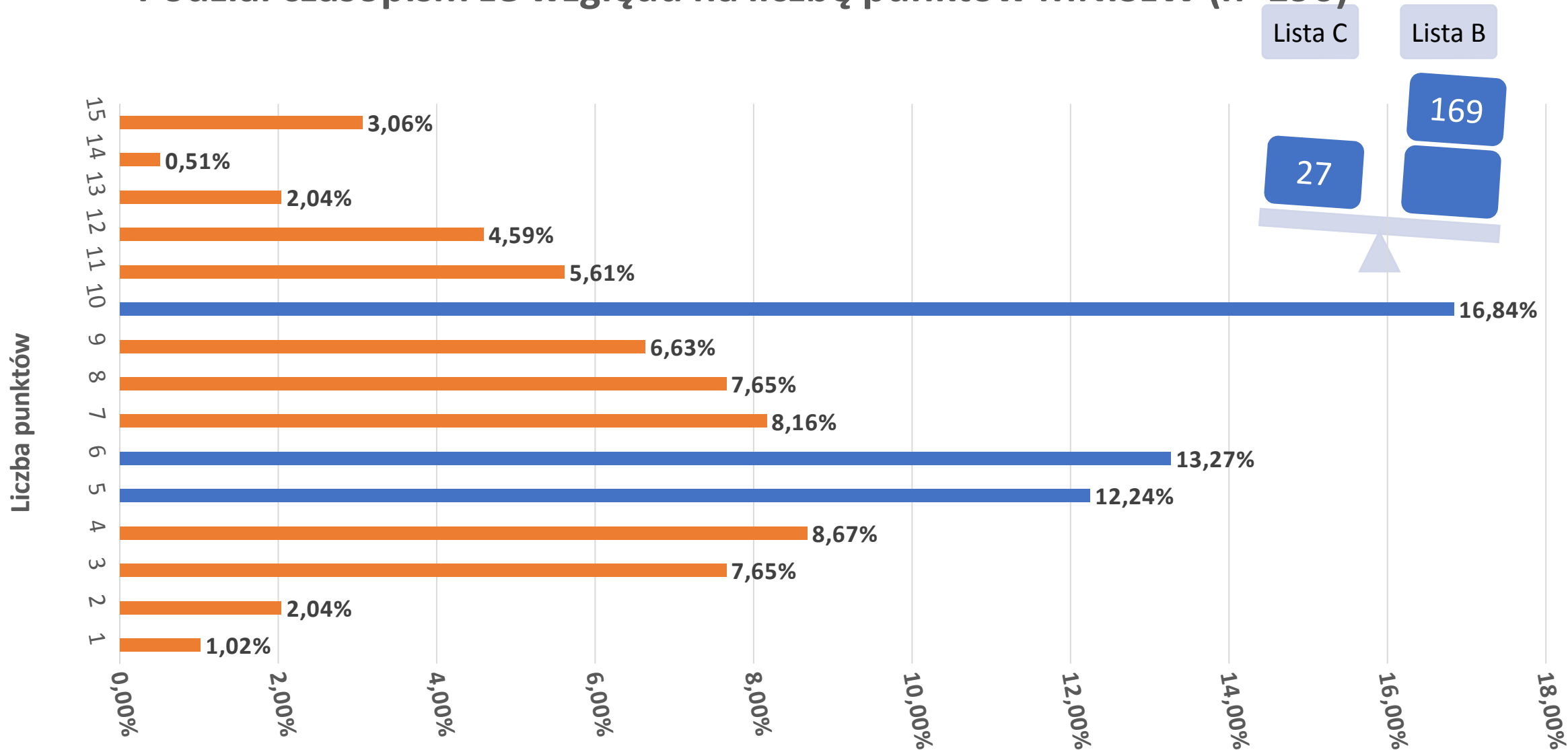
Cel analizy

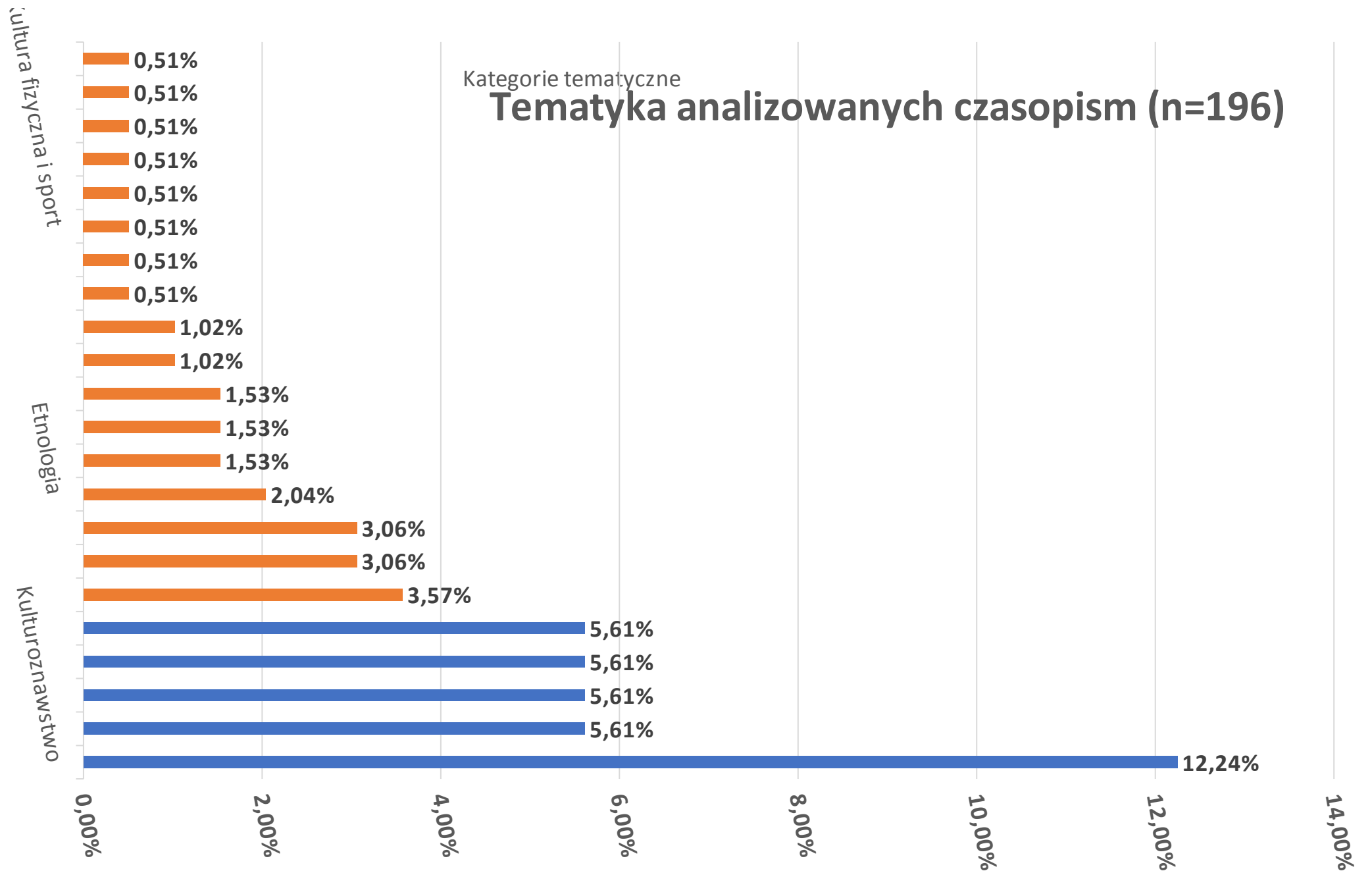
- Czy czasopisma historyczne posiadają wypracowaną strategię postępowania z danymi badawczymi?
 - Sposób przesyłania.
 - Format danych badawczych.
 - Metadane.
- Kto ma do nich dostęp (redaktorzy, recenzenci, czytelnicy)?
- W jaki sposób są udostępniane dane badawcze? Czy wydawca czasopisma zaleca ich publikację w zewnętrznych repozytoriach?
- Czy możliwe jest wyszukanie informacji o danych badawczych w bazach czasopism?

Zakres i źródło analizy

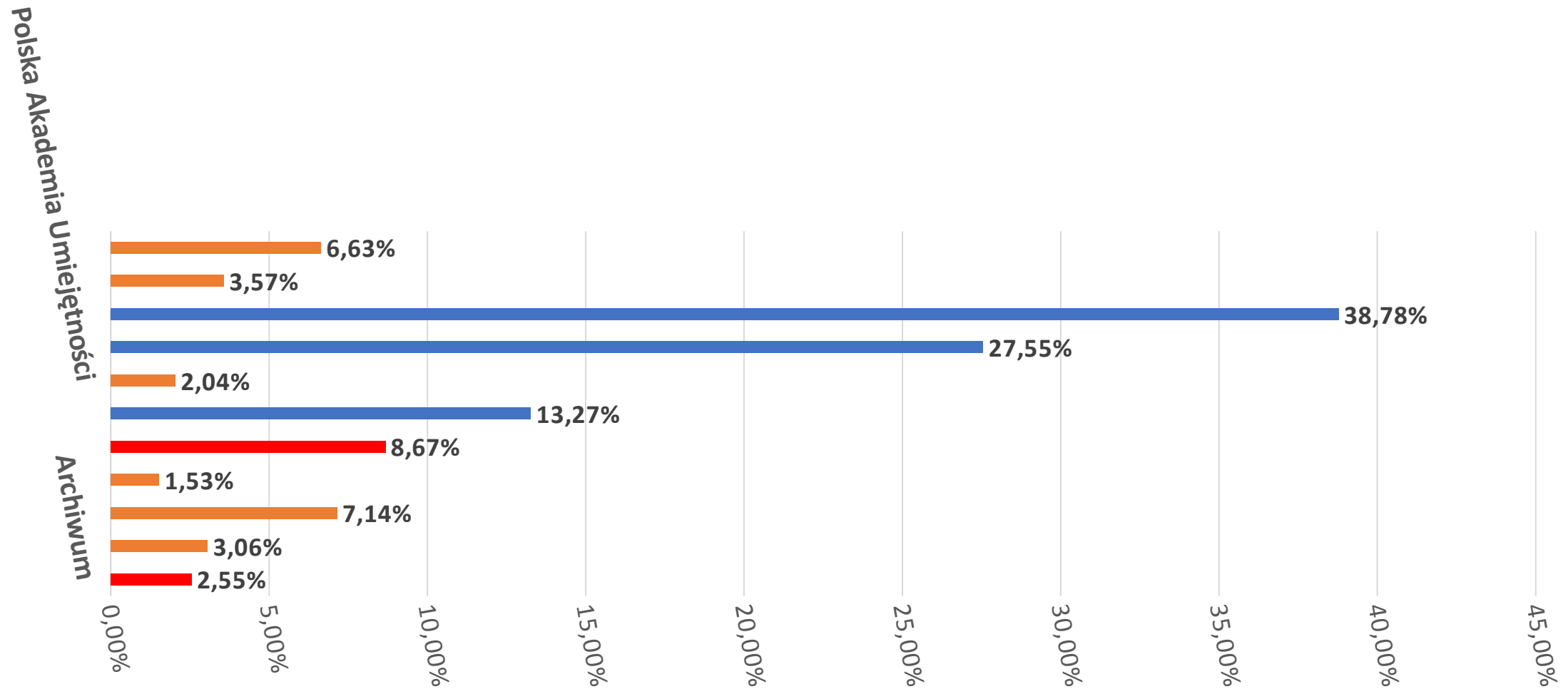
- Zakres analizy:
 - Polskie czasopisma o tematyce historycznej rejestrowane w bazie Arianta.
 - Dodatkowe kryterium - obecność czasopisma w wykazie czasopism naukowych MNiSZW.
- Źródło analizy:
 - Łącznie 196 czasopism.
 - Wskazówki dla autorów publikowane na witrynach internetowych analizowanych czasopism.

Podział czasopism ze względu na liczbę punktów MNISzW (n=196)

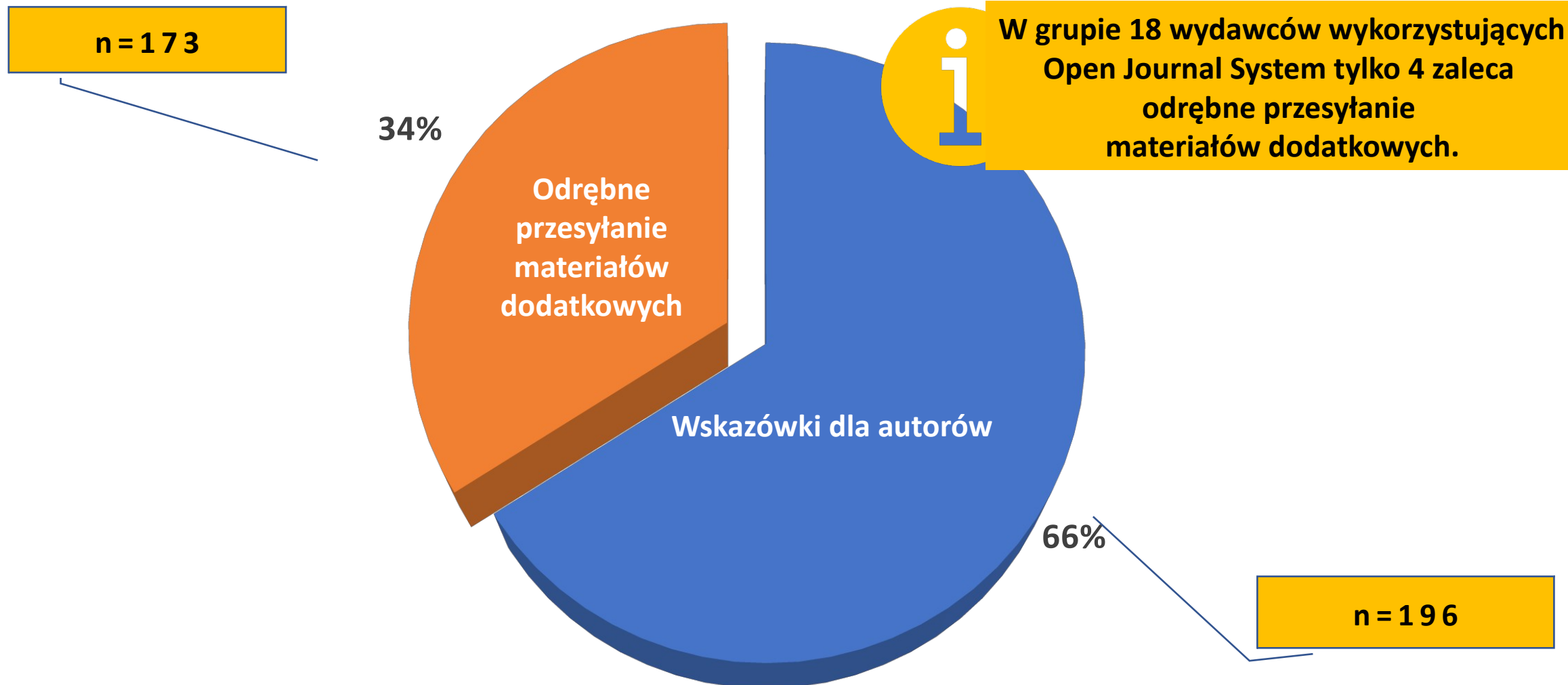

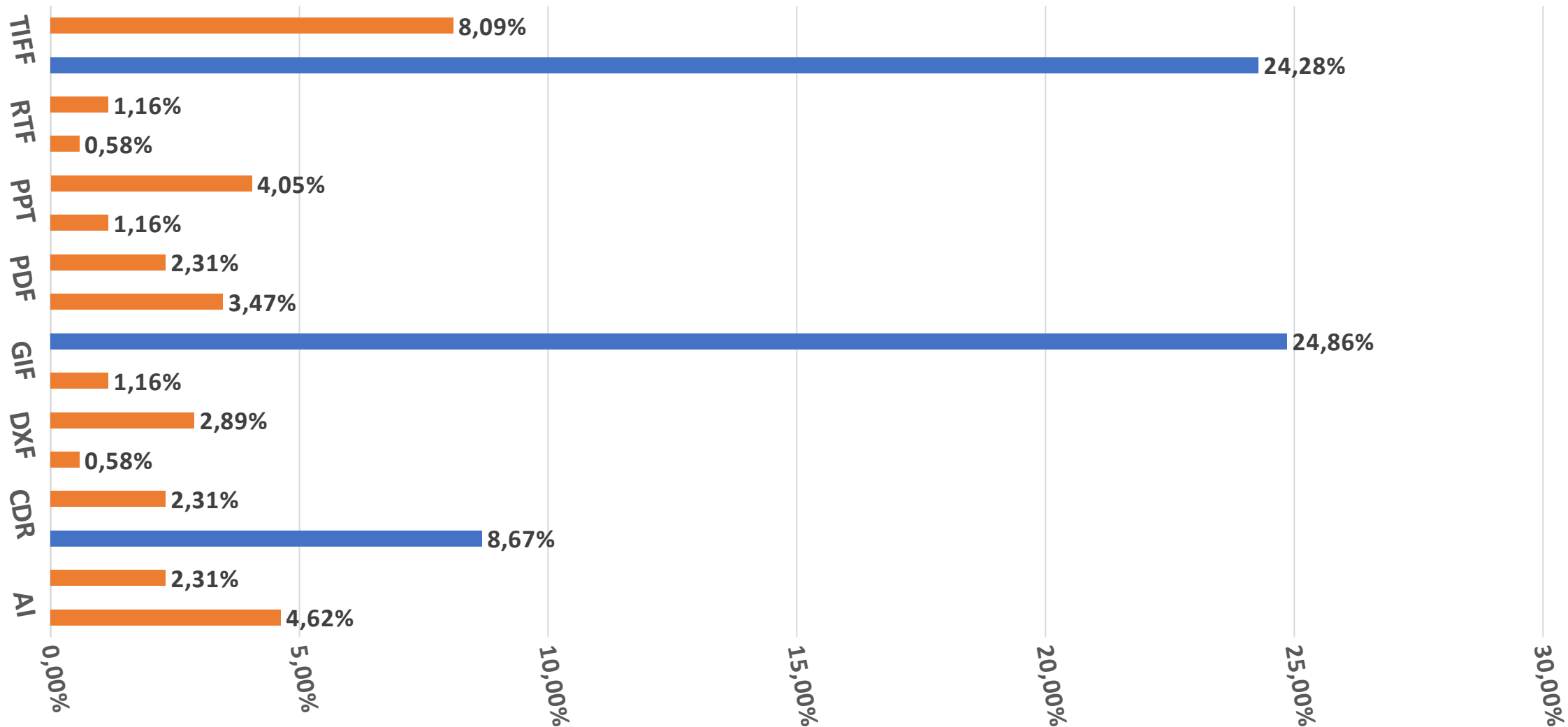
Wydawcy (n=196)

Wskazówki dla autorów

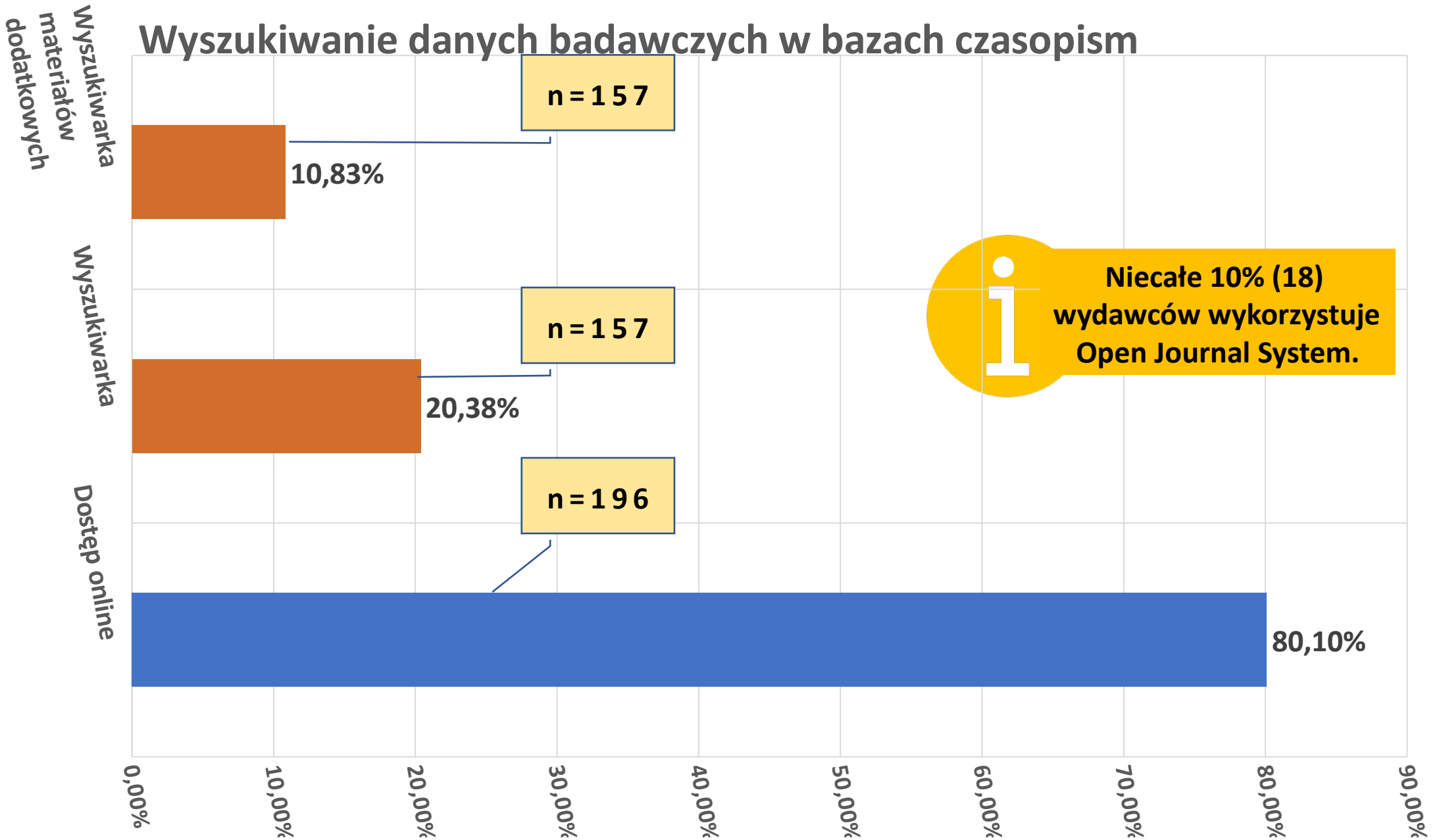
Format materiałów dodatkowych (n=173)

Format danych

- Niecałe 35% (60) wydawców zaleca przesyłanie plików graficznych w wysokiej rozdzielczości.
- 3 wydawców wymaga przesłania plików źródłowych, na podstawie których zostały opracowane tabele lub wykresy.

Wyszukiwanie danych badawczych w bazach czasopism

Podsumowanie

- Brak odniesień do danych badawczych w redakcyjnych instrukcjach dla autorów.
- Trudno dostępna informacja o materiałach dodatkowych:
 - Brak narzędzi wyszukiwawczych na witrynach WWW czasopism.
 - Brak możliwości wyszukiwania materiałów dodatkowych.
- Publikowanie materiałów dodatkowych w głównym tekście.
 - Format pliku (pdf), niska rozdzielczość zdjęcia utrudnia ponowne wykorzystanie danych.
- Brak repozytoriów dedykowanych danym badawczym w humanistyce.

Dziękuję za uwagę

Adam.Jachimczyk@ujk.edu.pl